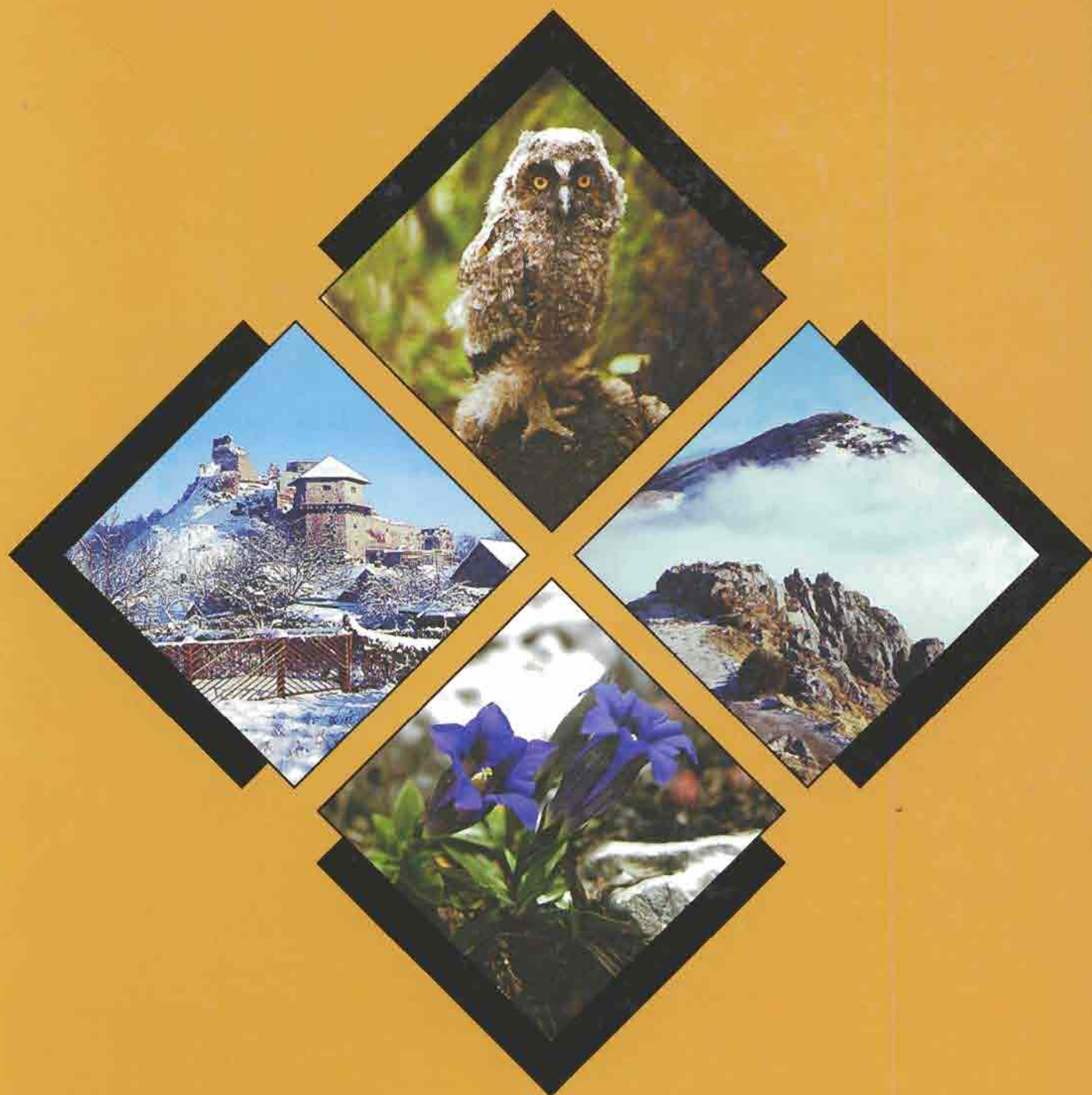

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1995**

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1995**

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

PREDSLOV

Problematika **životného prostredia** sa každého z nás bytostne dotýka. Podmieňuje život na Zemi v akejkoľvek forme a ovplyvňuje jeho kvalitu. Nahromadenie problémov v životnom prostredí v posledných desaťročiach vedie ľudstvo k stále väčšiemu uvedomeniu si potreby ich riešenia. Ukázalo sa, že opatrenia robené parciálne v jednotlivých krajinách sú málo účinné a je nutné pristupovať k tvorbe a ochrane životného prostredia v **celosvetovom meradle**. Potrebné je pritom sa zamerať nielen na riešenie **dôsledkov zhoršeného stavu životného prostredia**, ale hlavne na odstránenie jeho **príčin**.

Rok 1995 bol **Rokom ochrany európskej prírody - ENCY 1995**- Iniciovala ho Rada Európy a svojimi aktivitami sa k nemu pripojilo viac ako **40 krajín**, v rámci nich aj Slovenská republika. Vládou SR bol schválený **národný program aktivít** v roku ENCY 1995 a vyčlenené boli finančné prostriedky na jeho realizáciu vo výške 10 mil. Sk. Všetky uskutočnené podujatia prispeli k zlepšeniu prírodného prostredia, ktoré nás bezprostredne obklopuje, aktívna účasť verejnosti dokázala, že sa podarilo pozitívne ovplyvniť verejnú mienku a že nám tieto okruhy problémov nie sú ľahostajné.

Novými **právnymi predpismi**, ktoré sú porovnateľné s predpismi Európskej únie a jej členov, je u nás zabezpečená ochrana životného prostredia a jeho zložiek.

Na základe Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability a Dohovoru o biodiverzite bol prijatý nový **zákon NR SR č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny**, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.1995. Podľa tohto zákona sa územie Slovenska rozdeľuje na oblasti s určením jedného z piatich stupňov právnej ochrany. Uplatňuje sa tak nový prístup k diferencovanej územnej ochrane, ktorý je priamou aplikáciou AGENDY 21.

Zákonom je upravená oblasť **územného plánovania a stavebného poriadku, jadrovej bezpečnosti, hospodárenia s odpadmi**, ale tiež prvoradého cieľa **ochrany zdravia ľudí**. Investičné zámery a rozvojové koncepcie musia byť posúdené z hľadiska **vplyvov na životné prostredie**.

V marci 1995 bol spracovaný **Národný program znižovania emisií prchavých nemetánových organických látok**, ktorý stanoví spôsob splnenia záväzkov vyplývajúcich z prístúpenia k Protokolu k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia presahujúcim hranice štátov, o kontrole emisií prchavých organických zlúčenín alebo ich prenosov cez hranice štátov.

V máji 1995 bola vládou SR schválená **Prvá národná správa o zmene klímy**, vypracovaná v zmysle úloh vyplývajúcich z prístúpenia SR k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy.

Ovzdušie sa v roku 1995 monitorovalo na **32 lokalitách** pre sledovanie znečistenia v priemyselných oblastiach a **7 lokalitách** pre sledovanie znečistenia mimo priemyselných oblastí. Spomedzi 25 vyhodnotených lokalít medzi oblasti s veľkým znečistením patrilo len 9 oblastí, čo bol rovnaký počet ako v minulom roku. Rozšíril sa počet monitorovacích staníc na meranie **prízemného ozónu** o stanicu na Chopku. Nepriaznivá je však skutočnosť, že priemerné ročné koncentrácie prekračovali jeho kritickú úroveň na celom území Slovenska.

Pozitívne možno hodnotiť pokles vypúšťaného **znečistenia do tokov** v roku 1995, rast počtu obcí napojených na kanalizáciu o 9 a rast počtu obcí napojených na čistiare odpadových vôd o 21. V porovnaní s dvojročím 1993-1994 nastalo v období 1994-1995 zlepšenie kvality **povrchovej vody** a to najmä v ukazovateľoch kyslíkového režimu a v základných chemických ukazovateľoch.

V produkcii **odpadov** bol zaznamenaný pokles z 34 mil. ton v roku 1992 na 25,7 mil. ton v roku 1995. Pokles bol zaznamenaný v kategóriách zvláštneho, nebezpečného a ostatného odpadu. Produkcia komunálneho odpadu vykazovala približne rovnakú úroveň v priemere na obyvateľa cca 300 kg, čo bola hodnota výrazne nižšia ako priemer v krajinách OECD.

Predpoklady pre zabezpečenie trvalo udržateľného života a rozmanitosti jeho foriem na Slovensku vytvára **16 chránených krajinných oblastí, 5 národných parkov, 172 chránených areálov, 559 prírodných rezervácií a 248 prírodných pamiatok**. Od roku 1995 sa prírodnými pamiatkami stali aj všetky jaskyne, priepasti a vodopády.

Napriek miernemu zlepšeniu zostáva problémom **zdravotný stav lesov**. 4 % lesov sú zaradené do kategórie silno poškodených až suchých.

Negatívny priemet zhoršeného stavu životného prostredia pretrváva v nepriaznivej **strednej dĺžke života** v SR v porovnaní s vyspelými štátmi sveta, kde sa vykazuje rozdiel v neprospech SR 5 až 8 rokov. Počet zomretých na **onkologické a kardiovaskulárne ochorenia** zaznamenal v roku 1995 ďalší nárast, kým v iných štátoch bola zaznamenaná klesajúca tendencia. Okrem vplyvu životného prostredia tu dôležitú úlohu zohráva aj životný štýl a úroveň zdravotníckej starostlivosti.

S cieľom zlepšiť podmienky pre rozvoj **zdravého života**, zamedziť ich ohrozeniu pre budúce generácie, je nutné pokračovať v nastúpenom trende náprav v minulosti spôsobených škôd a realizácie rozvoja spoločnosti tak, aby neboli ohrozené podmienky zdravého života budúcich generácií a možnosti zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja.

Máme krásnu krajinu a bohaté kultúrne a prírodné dedičstvo. Nesmieme pripustiť jeho ďalšie ničenie, ale musíme koncentrovať sily na jeho ochranu a mať pritom na zreteli osudy našich detí i ďalších generácií.

Ing. Jozef Zlocha
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

